

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять

з дисципліни

«СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

*(для студентів 4 і 5 курсів заочної форми навчання за напрямками підготовки
6.140103 (6.020107) – «Туризм», 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа»)*

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Соціальні технології» (для студентів 4 і 5 курсів заочної форми навчання за напрямками підготовки 6.140103 (6.020107) – «Туризм», 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа») / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: О. М. Радіонова, Л. А. Нохріна – Х. : ХНУМГ, 2014. – 19 с.

Укладачі: О. М. Радіонова,
Л. А. Нохріна

Рецензент: д.е.н., проф. І. М. Писаревський

Затверджено на засіданні кафедри туризму і готельного господарства,
протокол № 1 від 29.08.2011 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Зміст навчальної дисципліни	5
2. План практичних занять	6
3. Методи активізації процесу навчання.....	8
4. Критерії оцінювання знань студентів	10
5. Контрольні питання	12
Рекомендовані джерела	16

ВСТУП

«Соціальні технології» є вибірковою складовою частиною циклу професійних дисциплін. Вивчення дисципліни направлено на формування системи знань про сутність та зміст соціальних технологій, їх історію становлення в світі та в Україні. Реалізація соціальних технологій розглядається через формування і розвиток соціальної відповідальності бізнесу, що складає предметне ядро курсу. Соціальна відповідальність розглядається від генезису до моделей і сфер її реалізації. Головною метою є вміння студентів використовувати знання соціальних технологій у майбутній професійній та практичній діяльності. «Соціальні технології» розглядаються як засіб формування і підвищення професійної та наукової культури мислення студентів.

Навчальним планом з даної дисципліни передбачені такі види робіт, як практичні заняття.

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування вмінь і навичок виконання певних видів роботи.

У процесі проведення практичного заняття студенти самостійно або в малих групах (при попередньому поясненні викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності, виробничі ситуації чи ділові ігри. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння матеріалу викладачем проводиться перевірка роботи, яку виконували студенти, і підведення підсумків з виставленням відповідної оцінки залежно від результатів виконаної роботи.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1 – Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

(за напрямом 6.140103 (6.020107) Туризм, 6.140101 Готельно-ресторанна справа)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем., пр.	Лаб. робота	СРС
Модуль 1. Соціальні технології	2/72	2	4	-	66
ЗМ 1.1. Сутність і зміст соціальних технологій	1,0/36	1	2	-	30
ЗМ 1.2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу на тур. підприємствах (у ГРС)	1,0/36	1	2	-	36

Таблиця 1.2 – Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Зміст	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1: Соціальні технології			
ЗМ 1. Сутність і зміст соціальних технологій	1	2	30
1.1. Соціальна технологія як наука і практика	0,125	0,25	4
1.2. Типологія соціальних технологій	0,125	0,25	6
1.3. Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів	0,25	1	8
1.4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу	0,25	0,25	6
1.5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу	0,25	0,25	6
ЗМ 2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу на туристичних підприємствах (у готельно-ресторанній сфері)	1	2	36
2.1. Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу	0,25	0,5	6
2.2. Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні	0,5	1	8
2.3. Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність	0,25	0,5	7
Виконання контрольної роботи	-	-	15
Усього:	2	4	66

2. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.1. Сутність і зміст соціальних технологій

Тема 1. Соціальні технології як наука і практика

Перелік основних завдань

1. Сутність і зміст соціальних технологій.

Питання для дискусії

1. Підходи до визначення поняття «соціальна технологія».
2. Місце соціальних технологій в системі управління організацією.

Джерела: основні [5, 6]; додаткові [4, 5, 7, 11, 16].

Тема 2. Типологія соціальних технологій

Перелік основних завдань

1. Соціальні технології по масштабу об'єкта, який піддається впливу та одержуваному результату.

Питання для дискусії

1. Залежність ефективного процесу управління малими групами, великими колективами, компаніями від використання соціальних технологій.

Джерела: основні [5, 6]; додаткові [4, 5, 7, 16].

Тема 3. Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів

Перелік основних завдань

1. Пояснить парадигму «Бізнес – влада – бізнес», «Бізнес – громада – бізнес», «Бізнес – бізнес».

2. Пояснить парадигму «Бізнес – споживач – бізнес», «Бізнес – персонал – бізнес», «Бізнес – навчальні заклади».

Питання для дискусії

1. Проаналізуйте переваги корпоративної соціальної відповідальності для всіх суб'єктів.

2. Механізм формування соціально відповідальних відносин бізнесу з територіальними громадами.

3. Назвіть чинники сприяння тенденції щодо усвідомлення потреби у соціально відповідальній поведінці різних членів суспільства та бізнесу в Україні.

4. Пояснить яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб на підвищення привабливості для фінансових агентів (інвесторів, кредиторів тощо) підприємства.

Джерела: основні [1, 3, 5]; додаткові [3, 6, 8, 10, 11, 14, 13, 16, 17, 27-29].

Тема 4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу

Перелік основних завдань

1. Визначте поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та «корпоративна соціальна відповідальність».

2. Поясніть стан та розвиток соціальної відповідальності в світі та Україні.

Питання для дискусії

1. Поясніть які перешкоди впливають на розвиток соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

Джерела: основні [2, 4]; додаткові [1, 9, 15].

Тема 5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу

Перелік основних завдань

1. Класифікація наукових підходів до розуміння корпоративної соціальної відповідальності підприємства.

2. Охарактеризуйте «піраміду» корпоративної соціальної відповідальності А. Керолла.

Питання для дискусії

1. Концептуальні засади стандартизації КСВ. (Міжнародне керівництво - стандарт ІСО26000) та позиція України відносно стандарту ISO 26 000.

2. Поясніть позицію України відносно Глобального договору ООН – Україна.

Джерела: основні[1– 4]; додаткові [2, 12, 17-29].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2. Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу на туристичних підприємствах (у готельно-ресторанній сфері)

Тема 6. Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу

Перелік основних завдань

1. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо корпоративного управління, навколишнього середовища, залучення та розвитку громади та соціальних інвестицій.

2. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо виробництва якісної продукції і послуг для споживачів.

3. Розкрийте формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо дотримання вимог законодавства: податкового, екологічного, трудового тощо, ефективного ведення бізнесу, орієнтованого на створення доданої економічної вартості та зростання добробуту акціонерів.

Питання для дискусії

1. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від формування позитивного іміджу організації.

Джерела: основні [1-6]; додаткові [1, 2 ,5-29].

Тема 7. Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні

Перелік основних завдань

1. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо власного персоналу.
2. Практика реалізації соціальних технологій підприємства щодо впровадження та поширення чесних ділових стосунків на ринку.
3. Визначте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо розбудови позитивних відносин підприємства з громадою.
4. Розгляньте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо навколишнього середовища (на регіональному рівні).

Питання для дискусії

1. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отримання вигод від підвищення мотивації та продуктивності працівників.
2. Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент управління сучасним підприємством.

Джерела: основні [2, 3, 5]; додаткові [3, 6-10, 12-15, 27-29].

Тема 8. Інструмент соціально-відповідального бізнесу:

нефінансова звітність

Перелік основних завдань

1. Основні етапи процесу підготовки, оприлюднення та публікації нефінансового звіту компанії
2. Стан нефінансової звітності в Україні та світі.

Питання для дискусії

1. Рекомендації з підготовки нефінансового звіту для компаній на різних етапах розвитку моделі соціальної відповідальності бізнесу.
2. Вигоди та ризики нефінансової звітності для компаній України.

Джерела: основні [2, 3, 5]; додаткові [6, 8-10, 12, 13, 15, 16, 27-29].

3. МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Соціальні технології» з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування сучасних навчальних технологій, а саме: проблемні лекції; робота в малих групах; міні-лекції; семінари-дискусії; кейс-метод.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами: увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках; використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які

спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними вище темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує в студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися в групи по 5-6 чоловік та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі освоєння навчального матеріалу.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється в:

- високій мотивації студентів;

- закріпленні теоретичних знань на практиці;
- підвищенні самосвідомості студентів;
- виробленні здатності схвалювати самостійні рішення;
- виробленні здібності до колективних рішень;
- виробленні здібності до соціальної інтеграції;
- придбанні навичок вирішення конфліктів;
- розвитку здібностей до компромісів.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись в наступних формах:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- написання та захист словника категорій;
- складання заліку.

Таблиця 4.1 – Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
1	2	3	4
1	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2	Аудиторне тестування	Обов'язково	5
3	Робота на практичному занятті: - Відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору, використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
4	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
5	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
6	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії. Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
7	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5

Контроль систематичного виконання самостійної роботи.

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) вирішення завдань, що було винесено для самостійного опрацювання, і завдань, що винесено на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Контроль засвоєння матеріалу змістових модулів здійснюється згідно календарного плану занять. Контроль рівня знань може відбуватися у вигляді опитування або контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістових модулів. Контрольні заходи спрямовані на опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється за питаннями до заліку з соціальних технологій в час, передбачений розкладом занять.

Проведення підсумкового письмового заліку з модулю «Соціальні технології»

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю засвоєних знань: у 8-му (туризм) у 9-му (ГРС) семестрі студенти виконують контрольну роботу яка є допуском до заліку (підсумковий контроль).

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в системі ECTS оцінювання результатів навчання:

Оцінка «А» – Студент грамотно, логічно і повно дав відповіді на всі екзаменаційні запитання. Охайно оформив екзаменаційні матеріали. Текстова частина відповіді доповнена потрібним графічним матеріалом. У відповідях студент показав знання додаткової літератури.

Оцінка «В, С» – Студент грамотно і по суті дав відповіді на теоретичні запитання екзаменаційного білету, не допускаючи при цьому суттєвих неточностей, вміло використовує знання при розв'язанні практичних завдань і запитань. Екзаменаційні матеріали оформлені охайно, текстова частина доповнена графічним матеріалом (при необхідності).

Оцінка «D, E» – Студент показав знання основного матеріалу, але не вказав його деталей. У відповідях він допускає неточності. Студент порушує послідовність викладу відповіді. Відмічена неохайність в оформленні екзаменаційних відповідей.

Оцінка «FX» – Студент не дав відповіді на значну частину програмного матеріалу. У відповідях допущені значні помилки. Матеріали екзаменаційних відповідей неохайно оформлені.

5. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Дайте визначення, соціальних технологій як науки і практики.
2. Назвіть типологію соціальних технологій.
3. Поясніть *стан та розвиток* соціальної відповідальності в світі та Україні.
4. Сформулюйте *концептуальні основи* розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
5. Визначте *місце соціальних технологій* в системі управління організацією.
6. Поясніть *механізм формування відносин* з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.
7. Поясніть механізм формування соціально відповідальних відносин бізнесу з *територіальними громадами*.
8. Сформулюйте *стратегічні аспекти* соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.
9. Сформулюйте *засади* інформаційної політики і соціальної звітності.
10. Сформулюйте *екологічні аспекти* корпоративної соціальної відповідальності.
11. Охарактеризуйте основні мотиви соціальної відповідальності бізнесу та типи соціальних програм.
12. Сформулюйте *концептуальні засади стандартизації* КСВ. (Міжнародне керівництво - стандарт ІСО26000).
13. Поясніть *генезис* формування поняття «корпоративна соціальна відповідальність».
14. Поясніть *генезис* формування поняття «соціальна відповідальність бізнесу».
15. Назвіть *чинники сприяння* тенденції щодо усвідомлення потреби у соціально відповідальній поведінці різних членів суспільства та бізнесу в Україні.
16. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на конкурентні переваги підприємства*.
17. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на репутацію підприємства*.
18. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на здатність привертати та утримувати працівників або членів, споживачів, клієнтів або користувачів підприємства*.
19. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на підвищення привабливості для фінансових агентів (інвесторів, донорів, кредиторів тощо) підприємства*.
20. Сформулюйте *основні засади та мету* Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

21. Поясніть терміни *добровільність, законність, прозорість, активний діалог, звітність, виконання взятих зобов'язань* відповідно до визначень Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

22. Сформулюйте *завдання* Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

23. Поясніть терміни *етична поведінка, заінтересована сторона, компанія, організація, навколишнє середовище, прозорість, соціальна відповідальність, соціальний діалог, споживач, сталий розвиток* відповідно до визначень Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

24. Поясніть низкою яких внутрішніх *політичних* чинників зумовлена актуальність розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

25. Поясніть низкою яких внутрішніх *економічних* чинників зумовлена актуальність розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

26. Поясніть низкою яких внутрішніх *соціальних* чинників зумовлена актуальність розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

27. Поясніть які *перешкоди* впливають на розвиток соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

28. Поясніть низка яких *зовнішніх чинників* сприяє розвитку Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу.

29. Поясніть яким чином необхідність *позиціонування України у міжнародному середовищі* сприяє розвитку Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу.

30. Поясніть яким чином *географічна належність до регіону* сприяє розвитку Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу.

31. Поясніть позицію України відносно стандарту ISO 26 000.

32. Поясніть *позицію* України відносно Глобального договору ООН – Україна

33. Поясніть *можливі відносини* між організацією, компанією та суспільством в цілому в аспекті впровадження соціальних технологій.

34. Поясніть *можливі відносини* між організацією, компанією та заінтересованими сторонами або окремими їх групами в аспекті впровадження соціальних технологій.

35. Поясніть парадигму «*Бізнес – влада – бізнес*».

36. Поясніть парадигму «*Бізнес – громада – бізнес*».

37. Поясніть парадигму «*Бізнес – споживач – бізнес*».

38. Поясніть парадигму «*Бізнес – персонал – бізнес*».

39. Поясніть парадигму «*Бізнес – бізнес*».

40. Поясніть парадигму «*Бізнес – навчальні заклади*».

41. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *прав людини*.

42. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо

трудових відносин.

43. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *корпоративного управління.*

44. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *навколишнього середовища.*

45. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *питання споживачів.*

46. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *залучення та розвитку громади.*

47. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *соціальних інвестицій.*

48. Проаналізуйте *історію* розвитку корпоративної соціальної відповідальності

49. Охарактеризуйте основні *ідеї* соціальної відповідальності англійського промисловця соціаліста-утопіста Роберта Оуена.

50. Яким чином *ідеї* Роберта Оуена були *розвинені* французьким промисловцем Даніелем Леграном.

51. Сформулюйте основні *засади «корпоративного громадянства».*

52. Проаналізуйте *засади та сенс руху «Ротарі».*

53. Проаналізуйте *етапи* становлення соціальної відповідальності бізнесу в США та Західній Європі у ХХ сторіччі.

54. Охарактеризуйте *підхід з позицій «корпоративного егоїзму»* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.

55. Охарактеризуйте *підхід з позицій «розумного егоїзму»* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.

56. Охарактеризуйте *підхід з позицій «корпоративного альтруїзму»* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.

57. Охарактеризуйте *інструментальний підхід* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.

58. Охарактеризуйте *підхід з позиції політичного впливу* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.

59. Охарактеризуйте *підхід з позиції соціальних вимог* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.

60. Охарактеризуйте *підхід з позиції етики* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.

61. Проаналізуйте *чотири групи поглядів* на питання соціальної відповідальності підприємств визначені українським вченим Ф.І. Хмілем.

62. Проаналізуйте *дві групи поглядів* на питання соціальної відповідальності підприємств визначені російським вченим Ю.Е. Благоевим.

63. Охарактеризуйте *«піраміду»* корпоративної соціальної відповідальності А. Керолла.

64. Проаналізуйте *рівні формування* корпоративної соціальної відповідальності підприємства.

65. Охарактеризуйте *рівні формування* корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *виробництва якісної продукції і послуг*

для споживачів.

66. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *створення привабливих робочих місць, виплати легальних зарплат, інвестицій в розвиток людського потенціалу.*

67. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *дотримання вимог законодавства: податкового, екологічного, трудового тощо. ефективного ведення бізнесу, орієнтованого на створення доданої економічної вартості і зростання добробуту акціонерів.*

68. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *обліку суспільних очікувань і загальноприйнятих етичних норм в практиці ведення справ.*

69. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *внеску у формування суспільства через партнерські програми і проекти розвитку місцевої спільноти.*

70. Охарактеризуйте рівні прояву економічної складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвиненою економікою.

71. Охарактеризуйте рівні прояву етичної складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвиненою економікою

72. Охарактеризуйте рівні прояву правової складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвиненою економікою.

73. Охарактеризуйте рівні прояву філантропічної складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвиненою економікою.

74. Охарактеризуйте *сфери прояву* корпоративної соціальної відповідальності.

75. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо власного *персоналу.*

76. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо *впровадження та поширення чесних ділових стосунків на ринку.*

77. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо *розбудови позитивних відносин підприємства з громадою.*

78. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо *навколишнього середовища.*

79. Проаналізуйте *об'єкти,* на які поширюється корпоративна соціальна відповідальність бізнесу.

80. Проаналізуйте *переваги* корпоративної соціальної відповідальності.

81. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *формування позитивного іміджу*

організації.

82. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *підвищення інтересу інвесторів*.

83. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *покращення взаємовідносин із громадськістю та місцевою владою*.

84. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *підвищення мотивації та продуктивності працівників*.

85. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *збільшення обсягів продажу та ринкової частки*.

86. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *зменшення операційних витрат*.

87. Охарактеризуйте відмінності *американського* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

88. Охарактеризуйте відмінності *європейської* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

89. Охарактеризуйте відмінності *японського* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

90. Охарактеризуйте загальні цілі та відмінності *скандинавської* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про підприємства в Україні» зі змінами, та доповн. / Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 24.

2. Кодекс Законів про працю України. – К.: Укр. вид. група, 1995. – 190 с.

3. Про захист прав споживачів: Закон України / Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 30.

Основні джерела

1. Ильина И. Ю. Социальная ответственность бизнеса и предпринимательства. / И. Ю. Ильина / Социальная ориентация развития экономики. //Сб. науч. тр. МГСУ. – М., 1996.

2. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон. наук, проф. А. Я. Кузнецової. – К. : УБС НБУ, 2009.

3. Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як

зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Н. Лі / Пер. з англ. С. Яринич. – К. : Стандарт, 2005. – 302 с.

4. Стефан П. Робінс, Девід А. Де Ченцо. Основи менеджменту / Переклад з англ. А. Олійник та ін. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 671 с.

5. Сафонова Л.В. Социальные технологии в сфере сервиса и туризма : учебное пособие / Л. В. Сафонова. – М. : «Академия», 2009. – 128 с.

6. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. / Ж. Т. Тощенко – М. : Прометей Юрайт, 2007. – 520 с.

Додаткові джерела

1. Благов Ю. Е. «Генезис концепции корпоративной социальной ответственности» / Ю. Е. Благов // Вестник Санкт-Петербургского университета. – 2006. – Сер. 8, вып.2.

2. Благов Ю. Е. «Концепция корпоративной ответственности и стратегическое управление» / Ю. Е. Благов // Российский журнал менеджмента. – 2004. – Т. 4, № 3. – С. 17-34.

3. Братанич Б. Рост регулирующих функций государства и социальный маркетинг / Б. Братанич // Персонал. – 2005. – №3. – С.74-78.

4. Волков Ю.Г. Социология : учебник. / Ю. Г. Волков, И. В. Мостовая – М., 2001. – 244 с.

5. Дятченко Л. Я. Социальные технологии в управлении современным университетом / Л. Я. Дятченко // Высшее образование в России. – 2009. – № 9. – С. 47-54.

6. Звіт про сталий розвиток СКМ (Систем Кепітал Менеджмент) 2009-2010 рр. – Режим доступу: <http://www.scm.com.ua>

7. Иванов В. Н. Инновационные технологии государственного и муниципального управления / В. Н. Иванов, В. И. Патрушев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. – 327 с.

8. Корпоративная социальная ответственность компании «Киевстар» Отчёт за 2009 год: программы и направления развития корпоративной социальной ответственности «Киевстар» – Режим доступу: <http://www.kyivstar.ua>

9. Кричевский Н. А. Корпоративная социальная ответственность. / Н. А. Кричевский, С. Ф. Гончаров – М. : «Дашков и Ко», 2007. – 215 с.

10. Курбан А.В. Социальный аудит как инструмент оптимизации процессов в системе социальной корпоративной ответственности / А. В. Курбан // Маркетинг и реклама. – 2009. – С. 35-44

11. Мескон М. Х. Основы менеджмента; Пер. с англ. / Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. – М. : «Дело», 1993. – 703с.

12. Меморандум про соціальну відповідальність бізнесу в Україні, затв.рішенням громадського об'єднання «Форум соціально відповідального бізнесу України» 16 грудня 2005 року.

13. Рейтинг открытости и активности компаний в сфере КСО // Гвардия : Всеукраинский рейтинговый журнал. – 2009. (Апрель)

14. Сохацька О. М. Формування нової парадигми корпоративного управління в глобальному середовищі // Корпорації та інтегровані структури: проблеми науки та практики. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – С. 75-97

15. Социальная ответственность бизнеса. Корпоративная отчетность —новый фактор взаимодействия бизнеса и общества.: Сб. ст., лекций и выступлений / Под общ. ред. Л. Г. Лаптева. — М. : ЗАО Финансовый издательский дом «Деловой экспресс», 2004. – 310 с.

16. Хмиль Ф. И. «Менеджмент организаций в условиях трансформации экономики Украины»: Автореф. дис. ... д-ра экон. наук / Ф. И. Хмиль; Киевский торгово-экон. ун-т. – К., 1998. – 33 с. - Библиогр.:с. 30-31.

17. Bowen, H. Social Responsibilities of the Businessman / H. Bowen. – N.Y.: Harper and Row, 1953. – 198 с.

18. Carroll A. B. The pyramid of corporate social responsibility: toward the moral management of organizational stakeholders. Business Horizons. 1991.

19. Carroll A. B. Corporate social responsibility: Evolution of a definitional construct. Business and Society, 1999.

20. Carroll, A. B. (1979). A three-dimensional conceptual model of corporate social performance. Academy of Management Review, P. 4, 497-505.

21. Davis, K. Can Business Afford to Ignore Social Responsibilities? California Management Review. 1960.

22. Drucker P. F. The new meaning of corporate social responsibility. California Management Review, 1984.

23. Elisabet Garriga, Domènec Melé Untangling the Jungle of Corporate Social Responsibility Theories, Journal of Business Ethics 53: 51-71, August 2004. – режим доступу: <http://www.iese.edu>

24. Freeman, R. Strategic management: a stakeholder approach. Pitman, 1984.

25. Friedman M. The social responsibility of business is to increase its profit New York Times., 1970.

26. Frans Paul van der Putten A Research Agenda for International Corporate Social Responsibility, NRG working paper series November 2005 no. 05-09 – Режим доступу: <http://www.nyenrode.nl/download/NRG/workingpapers/NRG05-09.pdf>

27. Business for Social Responsibility. – Режим доступу: www.bsr.org

28. Corporate social responsibility. A business contribution to sustainable development. European Commission Directorate-General for Employment and Social Affairs Unit D.1 Manuscript completed in July 2002 Employment and Social Affairs. – Режим доступу : http://europa.eu.int/comm/employment_social/

29. World Business Council for Sustainable Development – Режим доступу: www.wbcsd.ch

Навчальне видання

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни
«Соціальні технології»
(для студентів 4 і 5 курсів заочної форми навчання за напрями підготовки
6.140103 (6.020107) – «Туризм», 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа»)

Укладачі: **РАДІОНОВА** Ольга Миколаївна,
НОХРІНА Лариса Анатоліївна

Відповідальний за випуск *І. М. Писаревський*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *О. А. Балашова*

План 2012, поз. 466 М

Підп. до друку 12.11.2012	Формат 60 x 84 /16
Друк на ризографі.	Ум. друк. арк. 1,1
Зам. №	Тираж 50 прим.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4705 від 28.03.2011 р.